

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 44:2006 „VANDENVIEČIŲ SANITARINIŲ
APSAUGOS ZONŲ NUSTATYMAS IR PRIEŽIŪRA“ PATVIRTINIMO**

2006 m. liepos 17 d. Nr. V-613
Vilnius

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. balandžio 8 d. įsakymą Nr. V-201 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 42-1957).
3. P a v e d u ministerijos sekretoriui pagal administravimo sritį įsakymo vykdymo kontrolę.

L. E. SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRO PAREIGAS

ŽILVINAS PADAIGA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymu
Nr. V-613

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 44:2006 „VANDENVIEČIŲ SANITARINIŲ APSAUGOS ZONŲ NUSTATYMAS IR PRIEŽIŪRA“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios higienos normos tikslas – numatyti priemones, skirtas apsaugoti požeminio vandens šaltinius nuo taršos, užtikrinti požeminio vandens, tiekiamo vartotojams, saugą ir kokybę.
2. Šios higienos normos reikalavimai taikomi visoms naudojamoms ir naujai projektuojamoms vandenvietėms:
 - 2.1. tiekiančioms vidutiniškai daugiau kaip 10 m³ vandens per parą arba kai vanduo tiekiamas 50 ir daugiau asmenų, arba kai jis naudojamas ūkinei komercinei veiklai;
 - 2.2. natūralaus mineralinio vandens bei šaltinio vandens vandenvietėms, neatsižvelgiant į išgaunamą vandens kiekį;
 - 2.3. mineralinio vandens vandenvietėms, jeigu jų vanduo naudojamas medicininės paskirties produktams arba maisto produktams gaminti.
3. Šios higienos normos reikalavimai taikomi ir išžvalgytiems požeminio vandens telkiniams, kurių ištekliai aprobuoti, tačiau nenaudojami, bet gali būti naudojami ateityje.

II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos pateiktos nuorodos šioje higienos normoje:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas (Žin., 1994, Nr. [101-2015](#));
 - 4.2. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymas (Žin., 2001, Nr. [64-2327](#));
 - 4.3. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#));
 - 4.4. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#));
 - 4.5. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994, Nr. [55-1049](#); 2000, Nr. [91-2832](#));
 - 4.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [22-652](#));
 - 4.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. lapkričio 29 d. nutarimas Nr. 1433 „Dėl Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [102-3634](#); 2005, Nr. 45-1448);
 - 4.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimas Nr. 584 „Dėl Žemės gelmių registro nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [44-1676](#); 2006, Nr. 54-1961);
 - 4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#));
 - 4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-758 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [7-154](#));
 - 4.11. Lietuvos geologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos direktoriaus 2005 m. rugpjūčio 19 d. įsakymas Nr. 1-101 „Dėl Ištirtų požeminio vandens (išskyrus pramoninį) išteklių aprobavimo tvarkos patvirtinimo ir 2002 m. kovo 25 d. įsakymo Nr. 6 „Dėl Žemės gelmių išteklių aprobavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [106-3934](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

apribotasis vandeningasis sluoksnis – vandeningasis sluoksnis, kurio gamtinės ribos turi įtakos požeminio vandens režimui;

cheminės taršos apribojimo juosta (3-ioji) – sanitarinės apsaugos zonos juosta, kurioje ribojama cheminė tarša;

daugiasluoksnė storymė – požeminio vandens telkinys ar jo dalis, sudaryta iš vandeningųjų, mažai laidžių vandeniui sluoksnių ir vandensparų;

geriamojo vandens viešasis tiekimas – ūkinė komercinė veikla, skirta nepertraukiamai vandentiekio skirstomuoju tinklu, tankais ar cisternomis geriamąjį vandenį tiekti gyvenamajai vietai, jos daliai ar grupei vandens vartotojų daugiau kaip 60 parų per metus. Viešajam tiekimui priskiriama ir nekomercinė veikla, kai geriamuoju vandeniu apsirūpinama individualiai, jeigu vandens tiekimo įrenginiais per parą patiekama daugiau kaip 10 m³ vandens arba vanduo tiekiamas 50 ir daugiau asmenų;

griežto režimo apsaugos juosta (1-oji) – arčiausiai kaptazo įrenginių esanti juosta, skirta apsaugoti vandenvietę ir joje esančius požeminio vandens kaptazo įrenginius nuo tyčinės ar atsitiktinės taršos, kurioje draudžiama ūkinė ir kita veikla, nesusijusi su vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu;

hidrogeologinis langas – plotai žemės gelmėse, kur vandeningieji sluoksniai per išsipleišėjusias juos skiriančias vandensparas turi tiesioginį hidraulinį ryšį;

infiltracinė vandenvietė – vandenvietė iš požeminio vandens telkinio, kurio eksploataciniai ištekliai dirbtinai papildomi;

krantinė vandenvietė – vandenvietė iš požeminio vandens telkinio, kurio didelė eksploatacinių išteklių dalis gali formuotis vandeniui infiltruojantis iš paviršinio vandens šaltinio;

mažai (pusiau) laidus vandeniui sluoksnis – uoliena, kuri menkai praleidžia vandenį ir dujas (santykinė vandenspara): aleuritas, durpės, liosas, priesmėlis, priemolis ir kt. Filtracijos koeficientas 10⁻⁴–10⁻² m/d;

mikrobinės taršos apribojimo juosta (2-oji) – sanitarinės apsaugos zonos juosta, kurioje ribojama mikrobinė ir cheminė tarša;

mineralinis vanduo – vanduo, turintis įvairesnių mineralinių medžiagų negu įprastas geriamasis gėlas vanduo ir (arba) pasižymintis tam tikru fiziologiniu poveikiu;

natūralus mineralinis vanduo – teisės akto [4.10] reikalavimus atitinkantis vanduo;

neapribotasis vandeningasis sluoksnis – vandeningasis sluoksnis, kuriame kaptazo įrenginiai yra tokiu nuotoliu nuo jo gamtinių ribų, jog nustatant hidrodinامينius parametrus ir vandens išteklius galima nepaisyti tų ribų poveikio;

neteisėtas fizinis poveikis – fizinių asmenų neteisėta veika ir jos padariniai, galintys fiziškai pakenkti saugomam objektui arba jame vykdomai veiklai. Neteisėtas fizinis poveikis yra: neteisėtas patekimas į saugomo objekto patalpas ar teritoriją, saugomo objekto sugadinimas, sunaikinimas, pasisavinimas, objekte vykdomos veiklos sutrikdymas (išjungimas, darbo režimo keitimas, poveikis personalui apribojant galimybes vykdyti funkcijas ar pan.), objekte vykdomos veiklos rezultatų sugadinimas (tiekiamo vandens užteršimas ar pan.) ir kitoks neteisėtas fizinis poveikis;

regioninė vandenspara – vandeniui nelaidus uolienų sluoksnis (tankus molis, masyvios magminės ir kitokios uolienos), kurio filtracijos koeficientas mažesnis negu 10⁻⁵–10⁻⁶ m/d, o storis didesnis nei 50–100 metrų;

sanitarinė apsaugos zona (SAZ) – nustatyta saugoma teritorija apie vandenvietę, kurioje ribojama ūkinė veikla;

sąlyginai (pusiau) izoliuotas vandeningasis sluoksnis – vandensparomis ar mažai laidžiais vandeniui sluoksniais nevisiškai izoliuotas vandeningasis sluoksnis;

šaltinio vanduo – teisės akto [4.10] reikalavimus atitinkantis vanduo;

tiesioginis medžiagų išleidimas į požeminius vandenis – medžiagų išleidimas į požeminių

vandenį, neperleidžiant jų per dirvą ar podirvį;

vandeningasis sluoksnis -vandeniu užpildytas vienalytis arba artimos litologinės sudėties bei filtracinių savybių uolienų sluoksnis;

vandens kaptazo įrenginys – specialus įrenginys, pritaikytas požeminiam vandeniui paimti;

vandenspara – vienalytė arba nevienalytė uolienų storumė, nelaidi arba mažai laidži vandeniui;

vandenvietė – kaptazo ir kitų inžinerinių įrenginių, kuriais vanduo perduodamas į vandentiekio sistemą (pirmasis pakėlimas), išdėstymo vieta;

vandenvietės kaptazo sritis – vandenvietės mitybos srities dalis (projekcija žemės paviršiuje), kurioje judančios požeminio vandens srauto dalelės pasiekia vandenvietę per jos egzistavimo laiką;

vandenvietės kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje – vandenvietės kaptazo srities dalis arba visa kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje (projekcija žemės paviršiuje), iš kurio judančios vandens srauto dalelės pasiekia eksploatuojamą vandeningąjį sluoksnį per vandenvietės egzistavimo laiką;

vandenvietės mitybos sritis – teritorija, iš kurios judančios požeminio vandens srauto dalelės pasiekia vandenvietę;

vandenvietės SAZ specialusis planas – teritorijų planavimo dokumentas, nustatantis vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos dydį ir ribas bei šios teritorijos tvarkymo reikalavimus.

IV. VANDENVIEČIŲ TIPAI, GRUPĖS IR POGRUPIAI

6. Lietuvos vandenvietės yra dviejų tipų – eksploatuojančios neapribotuosius vandeninguosius sluoksnius (pirmas tipas) ir eksploatuojančios apribotuosius vandeninguosius sluoksnius (antras tipas).

7. Pagal ryšio su atmosferiniais krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniui pobūdį vandenvietės yra suskirstytos į grupes ir pogrupius:

7.1. I grupė – uždarnos vandenvietės;

7.2. II grupė – pusiau uždarnos vandenvietės, kurios skirstomos į pogrupius: uždaresnės daugiasluoksnėse storumėse (Ha^1), uždaresnės prieupinės (Ila^2), atviresnės daugiasluoksnėse storumėse (Ilb^1) ir atviresnės prieupinės (Ilb^2);

7.3. III grupė – atviros vandenvietės, kurios skirstomos į pogrupius: gruntinės ($IIIa$), krantinės ($IIIb^1$) ir infiltracinės ($IIIb^2$).

8. Požeminio vandens vandenvietės, eksploatuojančios daugiasluoksnių storumių aukštesnius vandeninguosius sluoksnius Lietuvos lygumose, priskiriamos Ila^1 pogrupiui, o aukštumose bei karstiniame regione – Ilb^1 pogrupiui. Ilb^1 pogrupio vandenviečių eksploataciniai sluoksniai iš viršaus izoliuoti nestorais, tačiau apribotais, mažai laidžiais vandeniui sluoksniais. Ilb^1 pogrupio vandenviečių eksploatuojami vandeningieji sluoksniai tik sąlyginai izoliuoti, o pritekėjimas dažnai vyksta per hidrogeologinius langus. Ila^2 ir Ilb^2 – tai pusiau uždarnos prieupinės vandenvietės, eksploatuojančios daugiasluoksnių storumių vandeninguosius sluoksnius, daugiau (Ila^2 pogrupis) ar mažiau (Ilb^2 pogrupis) izoliuotus nuo paviršinių vandens šaltinių.

9. $IIIa$ pogrupiui priskiriamos vandenvietės, įrengtos neapribotuose gruntinio vandens sluoksniuose. Gėlo vandens vandenviečių eksploatacinius išteklius sudaro tik gruntinio vandens srautas ir atmosferiniai krituliai, o mineralinio vandens eksploatacinius išteklius formuoja dar ir iš gilesnių sluoksnių atitekančias mineralinis vanduo.

10. $IIIb^1$ ir $IIIb^2$ pogrupiams priskiriamos atviros krantinės gėlo bei mineralinio vandens ir infiltracinės gėlo vandens vandenvietės – tai padidintos rizikos vandenvietės. Jų eksploatuojami vandeningieji sluoksniai tiesiogiai arba per išsipleišėjusias vandensparas turi ryšį su paviršinio vandens šaltiniais, pasipildo atvirų telkinių vandeniui arba atmosferos krituliais.

V. VANDENVIEČIŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS

11. Siekiant išsaugoti geros kokybės požeminį vandenį, turi būti sudaroma vandenvietės SAZ, kuri susideda iš trijų juostų.

12. 1-osios juostos, vadinamos griežto režimo apsaugos juosta, atstumai turi būti ne mažesni kaip:

12.1. 5 m nuo I grupės vandenviečių;

12.2. 10 m nuo II grupės vandenviečių;

12.3. 25 m nuo III grupės vandenviečių ir infiltracinių įrenginių.

13. 2-oji juosta, vadinama mikrobinės taršos apribojimo juosta, skirta apsaugoti vandenvietę nuo mikrobinės ir cheminės taršos.

14. 2-osios juostos matmenys visų tipų vandenvietėms turi būti apskaičiuojami taip, kad mikroorganizmai, patekę į vandeningąjį sluoksnį, būdami gyvybingi nepasiektų vandenvietės per:

14.1. 400 parų – vandenviečių, naudojančių gruntinius vandeninguosius sluoksnius;

14.2. 200 parų – vandenviečių, naudojančių tarpstuksninius vandeninguosius sluoksnius.

15. 3-ioji juosta, vadinama cheminės taršos apribojimo juosta, skirta apsaugoti vandenvietę nuo cheminės taršos. 3-ioji juosta gali susidėti iš dviejų sektorių: 3a (kaptazo sritis gruntinio vandens sluoksnyje) ir 3b (kaptazo sritis eksploatuojamame sluoksnyje).

16. 3-iosios juostos 3a ir 3b sektorių matmenys apskaičiuojami atsižvelgiant į tai, kad cheminiai teršalai, patekę tiesiogiai į eksploatuojamąjį vandeningąjį sluoksnį, nepasiektų vandenvietės per 25 metus.

17. IIIb¹ ir IIIb² pogrupių vandenviečių, kurių vandens ištekliai pasipildo iš paviršinių vandens telkinių (marių, upių, ežerų, tvenkinių), 2-oji juosta paviršiniame vandens telkinyje nustatoma 500 m atstumu (upėse pasroviui – 250 m), o 3-ioji juosta – 3 km atstumu nuo vandenvietės (upėse pasroviui – 250 m).

18. IIIb¹ ir IIIb² pogrupių vandenviečių 2-oji ir 3-ioji juostos upėje gali sutapti. Jos nustatomos pasroviui už 250 m nuo kraštinių kaptazo įrenginių. Upėje prieš srovę 2-oji ir 3-ioji juostos prilyginamos apskaičiuotam vandenvietės 3-iosios juostos plotui.

19. Nutekamojo vandens išleistuvai į upę, kurios vanduo papildo vandenvietės išteklius, iki 3-iosios juostos ribos turi būti įrengti tokiu atstumu, kuris užtikrintų iš vandenvietės imamo geriamojo vandens kokybę.

VI. VANDENVIEČIŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS JUOSTŲ NUSTATYMO REIKALAVIMAI

20. SAZ nustatoma vandenvietėms:

20.1. I ir II grupės, tiekiančioms vidutiniškai iki 100 m³ vandens per parą, mineralinio vandens vandenvietėms nepriklausomai nuo išgaunamo vandens kiekio. Šioms vandenvietėms nustatoma 1-oji juosta pagal šios higienos normos 12 punkto reikalavimus ir 50 m atstumu nuo gręžinio – taršos apribojimo juosta;

20.2. I ir II grupės, tiekiančioms vidutiniškai daugiau kaip 100 m³ vandens per parą, III grupės, natūralaus mineralinio vandens bei šaltinio vandens vandenvietėms nepriklausomai nuo išgaunamo vandens kiekio ir išžvalgytoms požeminio vandens telkinių vandenvietėms, kurių ištekliai aprobuoti, tačiau nenaudojami, bet gali būti naudojami ateityje. Šioms vandenvietėms nustatoma 1-oji juosta pagal šios higienos normos 12 punkto reikalavimus ir nustatomos ar apskaičiuojamos 2-oji ir 3-ioji juostos pagal šios higienos normos 14–18 punktų reikalavimus.

21. SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų skaičiavimus gali atlikti tik juridiniai ir fiziniai asmenys bei šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turintys Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba) išduotą leidimą tirti žemės gelmes šiai tyrimų rūšiai – požeminio vandens (visų rūšių, taip pat žemės gelmių šiluminės energijos) paieška ir žvalgyba [4.7].

22. SAZ 2-oji ir 3-ioji juostos skaičiuojamos:

22.1. požeminio vandens telkinių vandenvietėms, kurių ištekliai aprobuoti – aprobuotų išteklių kiekiui ir maksimaliam planuojamam vandenvietės debitui;

22.2. požeminio vandens telkinių vandenvietėms, kurių ištekliai aprobuoti, tačiau nenaudojami, bet gali būti naudojami ateityje, – aprobuotų išteklių kiekiui.

23. Vandenviečių 2-osios ir 3-iosios juostos apskaičiuojamos analitiniais ir grafinais metodais arba nustatomos analogijos būdu, matematiniais modeliais (kai vandenvietėje yra kelių tipų kaptazo įrenginiai, labai sudėtingos hidrogeologinės sąlygos, srauto struktūra) arba eksperimentiniu būdu. Vandenviečių SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų nustatymo metodai pateikti šios higienos normos 1 priede.

24. Vandenvietės SAZ nustatymo projektas (ataskaita) (toliau – SAZ projektas) rengiamas atsižvelgiant į vandens tiekimo sistemos plėtros perspektyvą. SAZ projekte turi būti pateikiama tokia aprašomoji ir grafinė informacija:

24.1. duomenys apie vandenvietę:

24.1.1. pavadinimas ir savininkas;

24.1.2. vandenvietės adresas;

24.1.3. gręžinio (gręžinių) identifikavimo numeris (numeriai) žemės gelmių registre;

24.1.4. gamtos išteklių naudojimo arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo numeris (esamoms vandenvietėms), maksimalus naudojamo ir planuojamo naudoti (atsižvelgiant į 10 metų perspektyvą) vandens kiekis (m^3 per parą);

24.1.5. duomenys apie požeminio vandens gavybą;

24.1.6. vandenvietės centro ir kiekvieno gręžinio koordinatės 1994 metų Lietuvos koordinatinių sistemoje (toliau – LKS-94 koordinatinių sistema);

24.2. vandenvietės ir jos apylinkių geologinės ir hidrogeologinės sąlygos, kuriomis remiantis nustatomi vandenvietės grupė ir pogrupis;

24.3. SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų nustatymo metodas, jo pasirinkimo pagrindimas;

24.4. hidrogeologiniai vandeningojo sluoksnio parametrai, naudoti SAZ 2-ajai ir 3-iajai juostoms nustatyti;

24.5. vandenvietės hidrodinaminio režimo analizė, jeigu ji reikalinga hidrogeologinių parametrų įvertinimui ar SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų nustatymui;

24.6. eksploatuojamo požeminio vandens kokybės rodikliai;

24.7. žemėlapis, kuriame nurodytos SAZ juostų ribos, kaptazo sritys ir jų matmenys gruntiniame vandeningajame sluoksnyje (žemėlapyje nurodomos apskaičiuotosios, modeliavimo būdu nustatytos ir rekomenduojamos, pritaikytos vietovės elementams, SAZ juostų ribos);

24.8. žemėlapyje nurodytose SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų ribose turi būti pažymėti esami objektai, kurių ūkinė veikla reguliuojama pagal šios higienos normos reikalavimus;

24.9. SAZ projekto priede pateikiamos šių objektų koordinatės ar jų sklypų ribos LKS-94 koordinatinių sistemoje, jų veiklos pobūdis ir rekomenduojamos aplinkosauginės priemonės.

25. 20.1 punkte nurodytoms vandenvietėms netaikomi 24.2–24.5 punktų reikalavimai.

26. Vandenviečių, kurios tiekia vidutiniškai daugiau kaip $300 m^3$ vandens per parą, SAZ projekte, be informacijos, nurodytos šios higienos normos 24 punkte, turi būti išnagrinėta ir pateikta:

26.1. naudojamo požeminio vandens hidrodinaminio ir hidrocheminio monitoringo duomenų analizė;

26.2. požeminio vandens dinamika ir vandens išteklių formavimosi ypatumai natūraliomis ir dėl vandenvietės naudojimo sutrikdytomis sąlygomis;

26.3. požeminio vandens cheminė sudėtis, mikrobiniai rodikliai bei fizikinės savybės pagal teisės akto reikalavimus [4.9];

26.4. požeminio vandens telkinio (vandeningojo sluoksnio) ryšys su gruntiniu ir kitais vandeningaisiais sluoksniais bei paviršiniu vandeniu, vandens cheminė sudėtis;

26.5. pjezometrinis lygis ir maksimalus leidžiamas lygio pažemėjimas vandens naudojimo metu;

26.6. hidrogeologiniai vandeningojo sluoksnio parametrai ir galimo išgauti požeminio vandens ištekliai;

26.7. požeminio vandens monitoringo sistema.

27. Šios higienos normos 26 punkte nurodytus duomenis vandenvietės savininkas gauna iš Lietuvos geologijos tarnybos fonduose sukauptų duomenų bazės arba iš specialiai vandenvietės savininko užsakytų ir atliktų požeminio vandens žvalgymo darbų ataskaitų.

28. SAZ projektas, išskyrus atvejus, kai ištekčiai jau aprobuoti, turi būti sudėtinė Požeminio vandens ištirtų išteklių įvertinimo ataskaitos (toliau – Ataskaita) dalis [4.11].

29. Pagal 24 ir 26 punkto reikalavimus parengtas SAZ projektas arba 28 punkte nurodyta Ataskaita pristatoma Lietuvos geologijos tarnybai ekspertiniam vertinimui ir tvirtinimui.

30. Lietuvos geologijos tarnyba ne vėliau kaip per 30 dienų atlieka SAZ projekte naudotos metodikos ir SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų apskaičiavimo rezultatų ekspertinį vertinimą ir priima sprendimą dėl jo tvirtinimo. Sudėtingais atvejais ar kilus konfliktui tarp vandenvietės savininko ir Lietuvos geologijos tarnybos, pastaroji gali skirti ekspertą papildomai SAZ projekto ekspertizei atlikti.

31. Lietuvos geologijos tarnyba parengia ekspertines išvadas, kurios yra privalomos vandenvietės savininkui. Ekspertizės išvados nerašomos, jei SAZ projektas tvirtinamas be pastabų.

32. Lietuvos geologijos tarnybos patvirtintas SAZ projekto ar Ataskaitos kopijas vandenvietės savininkas pateikia savivaldybės institucijai, kurios teritorijoje yra vandenvietė, regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – RAAD), visuomenės sveikatos centrui apskrityje ir teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.

VII. VANDENVIEČIŲ SANITARINIŲ APSAUGOS ZONŲ STEIGIMAS IR REGISTRAVIMAS

33. Vadovaudamasi SAZ projektu, savivaldybė, kurios teritorijoje yra vandenvietė, organizuoja vandenvietės SAZ steigimą ir apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka [4.2–4.3, 4.5].

34. Kai vandenvietės SAZ ribos yra kelių savivaldybių teritorijose, vandenvietės SAZ steigimą ir apsaugą koordinuoja apskrities viršininkas [4.1], jei SAZ yra kelių apskričių teritorijose – apskrities, kurios teritorijoje yra vandenvietė, viršininkas.

35. Teisės aktų nustatyta tvarka parengtas, suderintas ir patvirtintas vandenvietės SAZ specialusis planas registruojamas savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre [4.4] ir Žemės gelmių registre [4.8].

36. Vandenvietės SAZ specialiojo plano dokumentų (vandenvietės SAZ brėžiniai, patvirtinimo dokumentai) kopijos, patvirtintos savivaldybės, pateikiamos visuomenės sveikatos centrui apskrityje, Lietuvos geologijos tarnybai, vandenviečių SAZ kontroliuojančioms institucijoms (RAAD, teritorinei valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai).

VIII. ŪKINĖS VEIKLOS VANDENVIEČIŲ SANITARINĖJE APSAUGOS ZONOJE REGULIAVIMAS

37. Patvirtintos vandenviečių SAZ juostos turi būti žymimos rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, o ūkinė veikla reguliuojama pagal šioje higienos normoje nustatytus apribojimus ir kitus teisės aktus [4.6]:

37.1. 1-oji juosta turi būti tvarkinga, apželdinta, vandens kaptazo ir tiekimo įrenginiai apsaugoti nuo neteisėto fizinio poveikio, turi būti čiaupai vandens mėginiams paimti. 1-oje juostoje draudžiama bet kokia ūkinė veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens naudojimu, jo gerinimu ir tiekimu. III b¹ ir III b² pogrupių vandenviečių šioje juostoje į paviršinio vandens telkinius draudžiama išleisti nutekamuosius vandenį, maudyti, skalbti, žvejoti, girdyti ir ganyti gyvulius, naudoti chemines medžiagas ir preparatus bei trąšas, gilinti paviršinio vandens telkinių dugną ar kasti iš jų naudingąsias iškasenas (jei tai pablogintų krantinių ir infiltracinių vandenviečių išgaunamo vandens kokybę);

37.2. vandenviečių, nurodytų šios higienos normos 20.1 punkte, 50 m taršos apribojimo juostos teritoriją draudžiama teršti komunalinėmis, nepavojingomis ir pavojingomis atliekomis, cheminėmis medžiagomis ir preparatais, radioaktyviosiomis medžiagomis ir atliekomis, naudoti

augalų apsaugos priemonės, organinės ir mineralinės trąšos, rengti minėtų medžiagų ir preparatų bei atliekų saugyklos ar sąvartynus, statyti naftos produktų saugyklos, degalines, autoploviklas, autoremontu dirbtuves, steigti kapines, užkasti kritusius gyvulius, įrengti nuotekų kaupimo ir valymo įrenginius, nuotekų dumblo saugyklos, siloso tranšėjas, statyti gyvulininkystės ir paukštininkystės įmones ar vykdyti kitą veiklą, galinčią bakteriologiškai ar cheminėmis medžiagomis ir preparatais užteršti požeminį vandenį;

37.3. keliuose, kertančiuose III grupės vandenviečių 2-ąją juostą, turi būti įrengti greitį ribojantys kelio ženklai;

37.4. visų grupių vandenviečių SAZ visose juostose (nepriklausomai ar yra kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje) neturi būti nenaudojamų gręžinių, išskyrus gręžinius, skirtus požeminio vandens būklei stebėti;

37.5. visų grupių vandenviečių SAZ visose juostose į požeminius vandeninguosius sluoksnius draudžiama tiesiogiai išleisti valytus ir nevalytus pramoninius, buitinius nutekamuosius vandenį, radioaktyviąsias ir chemines medžiagas ir preparatus;

37.6. visų grupių vandenviečių SAZ 2-ojoje juostoje (nepriklausomai ar 2-ojoje juostoje yra kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje) nustatyti ūkinės veiklos ribojimo reikalavimai pateikti šios higienos normos 2 priede;

37.7. šios higienos normos 2 priede nustatyti ūkinės veiklos ribojimai 3-iojoje juostoje taikomi tik vandenviečių SAZ 3-iosios juostos dalims, esančioms vandenvietės kaptazo srities gruntiniame vandeningajame sluoksnyje.

38. Lietuvos vandenviečių pogrupiai pagal eksploatuojamų vandeningųjų sluoksnių izoliuotumą ir taršos rizikos laipsnį pateikti šios higienos normos 3 priede.

IX. VANDENVIEČIŲ SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS KONTROLĖ

39. Vandenviečių SAZ kontrolę teisės aktų nustatyta tvarka pagal savo kompetenciją vykdo:

39.1. RAAD pareigūnai požeminio vandens saugos, užteršimo prevencijos ir jo išteklių išgavimo apskaitos požiūriu;

39.2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pareigūnai teisės akto nustatyta tvarka [4.2].

X. ATSAKOMYBĖ

40. Už šioje higienos normoje nustatytų reikalavimų laikymąsi 1-ojoje juostoje atsako vandenvietės savininkas.

41. Už šioje higienos normoje nustatytų reikalavimų laikymąsi vandenviečių taršos apribojimo bei 2-ojoje ir 3-iojoje juostose atsako juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie vykdo ūkinę veiklą šiose juostose.

42. Fiziniai ir juridiniai asmenys už šios higienos normos pažeidimus atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

VANDENVIEČIŲ SANITARINIŲ APSAUGOS ZONŲ JUOSTŲ NUSTATYMO METODAI

1. Rekomenduojami vandenviečių SAZ juostų nustatymo metodai skirstomi į dvi pagrindines grupes:

1.1. Analitiniai skaičiavimai. Taikant šį metodą, naudojami požeminio vandens filtracijos bei migracijos diferencialinių lygčių analitiniai sprendimai yra detalai išnagrinėti. Jie leidžia nustatyti vandenvietės kaptazo sritis tik eksploatuojamame sluoksnyje.

1.2. Matematiniai modeliai:

1.2.1. Pusiau analitiniai arba kombinuoti matematiniai modeliai. Pagal juos požeminio vandens filtracijos lygtis sprendžiama baigtinių skirtumų (rečiau baigtinių elementų) metodu, o vandenvietės kaptazo sritis nustatoma analitiniais sprendimais. Jie leidžia skaičiavimuose įskaityti sudėtingas ribines sąlygas, filtracinių savybių, vertikalios srūvos iš aukščiau slūgsančių vandeningųjų sluoksnių, horizonto (vandeningojo sluoksnio) storio kaitą plane, vandenviečių sąveiką ir daug kitų veiksnių, kurių negalima apskaičiuoti analitiniais skaičiavimais. Rekomenduojama programinė įranga – JAV Aplinkos agentūros programa WHPA (Well Head Protection Area), taip pat WinFLOW, WinTran, FLOWPATH ir kt. Šio tipo modeliai, kaip ir analitinių skaičiavimo metodai, leidžia nustatyti vandenvietės kaptazo sritis tik eksploatuojamame sluoksnyje. Norint šiuose modeliuose apibrėžti tarp sluoksnių vandenvietės kaptazo sritį gruntiniame vandeningajame sluoksnyje, reikalingi papildomi hidrodinaminiai skaičiavimai.

1.2.2. Trimačiai (erdviniai) matematiniai modeliai. Pagal šiuos modelius bet kuriame skaičiuojamame taške įvertinama filtracijos greičio analizė tiek vertikalia, tiek horizontalia kryptimi. Gaunamas erdvinis kintantis laike filtracijos greičio ir tėkmės linijų laukas, kuriame modeliuojama elementarių vandens dalelių migracija pagal srauto tėkmės linijas bei apibrėžiamos vandenvietės kaptazo sritys visuose daugiasluoksnės storymės vandeninguosiuose sluoksniuose, tarp jų ir gruntiniame. Rekomenduojama programinė įranga – MODFLOW, MODFLOW2000, AQUA3D, FEFLOW (požeminio vandens filtracijos modeliavimui) bei MODPATH, PATH3D (elementarių vandens dalelių migracijos modeliavimui).

2. SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų nustatymo metodų taikymo principai:

2.1. I ir III grupių vandenviečių, atsižvelgiant į hidrogeologinių sąlygų sudėtingumą, SAZ 2-oji ir 3-ioji juostos gali būti nustatomos tiek analitiniais skaičiavimais, tiek matematiniais modeliais.

2.2. II grupės vandenvietėse būtina įvertinti, ar formuosis jų kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje. Jei ji formuosis, SAZ 2-osios ir 3-iosios juostų nustatymui, atsižvelgiant į hidrogeologinių sąlygų sudėtingumą, turėtų būti naudojami trimačiai (erdviniai) matematiniai arba pusiau analitiniai matematiniai modeliai su papildomais hidrodinaminiais skaičiavimais. Jei II grupės vandenvietės kaptazo sritis gruntiniame vandeningajame sluoksnyje nesiformuoja, jos SAZ 2-oji ir 3-ioji juostos, atsižvelgiant į hidrogeologinių sąlygų sudėtingumą, gali būti nustatomos tiek analitiniais skaičiavimais, tiek matematiniais modeliais.

Lietuvos higienos normos
HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių
apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“
2 priedas

**ŪKINĖS VEIKLOS REGULIAVIMAS VANDENVIEČIŲ SANITARINIŲ APSAUGOS
ZONŲ 2-OJOJE IR 3-IOJOJE JUOSTOSE**

Ūkinė veikla	Mikrobinės taršos apribojimo juosta (2-oji juosta)			Cheminės taršos apribojimo juosta (3-ioji juosta)		
	vandenviečių grupės			vandenviečių grupės		
	I	II	III	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7
1. Gyvenamieji namai be kanalizacijos tinklų	O	x	x	+	+	x
2. Gyvenamieji ir visuomeniniai namai su kanalizacijos tinklais	+	+	O	+	+	+
3. Kolektyviniai sodai, daržai	+	x	x	+	+	O
4. Nuotekų valymo įrenginiai su išleistuvais į paviršinius vandenis	+	O	x	+	+	O
5. Nuotekų dumblo sandėliavimas	O	O	x	+	+	O
6. Asenizacijos ir filtracijos laukai, kiti požeminės filtracijos įrenginiai	O	x	x	+	+	x
7. Tręšimas nuotekomis, srutomis	O	–	–	+	O	–
8. Tręšimas nuotekų dumbliu	O	–	–	+	O	O
9. Kapinės	O	x	x	+	O	x
10. Gyvulininkystės ir paukštininkystės įmonės	O	x	x	+	O	O
11. Mėšlo saugyklos, siloso tranšėjos, kompostavimo aikštelės	O	x	x	+	O	O
12. Organinių ir mineralinių trąšų naudojimas	O	O	–	+	+	+
13. Augalų apsaugos produktų, kitų cheminių medžiagų ir preparatų naudojimas	O	–	–	+	–	–
14. Augalų apsaugos produktų ir kitų cheminių medžiagų ir preparatų gamyba ir sandėliai	x	x	x	+	x	x
15. Užterštos žemės ir grunto valymo aikštelės	O	x	x	+	O	x
16. Naftos produktų saugyklos (degalinės, tepalų, mazuto, krosnių kuro, žalios naftos ir kt. saugyklos)	O	x	x	+	O	x
17. Komunalinių, nepavojingų ir pavojingų atliekų sąvartynai	x	x	x	O	x	x
18. Inertinių atliekų sąvartynai	+	O	x	+	O	x
19. Magistraliniai ir krašto keliai	+	+	o	+	+	+
20. Kiti keliai	+	+	+	+	+	+
21. Geležinkeliai	x	x	x	+	O	O
22. Autoremonto dirbtuvės, autoplovyklos	+	O	O	+	O	O
23. Naudingųjų, iškasenų karjerai	+	O	x	+	O	O
24. Paviršinio vandens telkinių dugno gilinimas, grunto kasimas	+	O	O	+	O	O
25. Naujų gręžinių gręžimas (išskyrus tiriamuosius, stebėjimo ir kt., nesusijusius su vandens išteklį naudojimu, bei atvejus, kai vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį)	x	x	x	O	O	O

26. Kita veikla/objektai, galintys bakteriologiškai ar cheminėmis medžiagomis ir preparatais užteršti požeminį vandenį	+	x	x	+	x	x
– draudžiama; x nauja statyba (veikla) draudžiama, o esami objektai – atsižvelgiant į galimo poveikio įvertinimą; O nauja statyba (veikla) ir esami objektai leidžiami atsižvelgiant į galimo poveikio įvertinimą; + neribojama.						

Lietuvos higienos normos
HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių
apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“
3 priedas

**STAMBESNIŲJŲ LIETUVOS GĖLO IR NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS
VANDENVIEČIŲ SUSKIRSTYMAS Į POGRUPIUS**

Adresas (rajonas, miestas, kaimas)	Vandenvietės pavadinimas	Ekspluatuojamo vandeningojo sluoksnio geologinis indeksas	Vandenvietės pogrupis
1	2	3	4
Gėlo vandens vandenvietės			
Akmenės r.	Papilės	P2	IIa ¹
Akmenės r.	Ventos	D3fm	IIa ¹
Akmenės r., Gaudžiočių k.	Naujosios Akmenės II	D3fm	IIa ¹
Akmenės r., Naujosios Akmenės mst.	Naujosios Akmenės I	P2, D3fm	IIa ¹
Alytaus mst.	Vidzgirio	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Alytaus r.	Daugų	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Alytaus r.	Radžiūnų	Q(agII-Ižm-dn), K2	IIb ²
Alytaus r.	Simno	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Alytaus r.	Strielčių	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Anykščių mst.	Anykščių	D3-2šv-up	IIb ¹
Anykščių r.	Svėdasų	D3-2šv-up	IIb ¹
Anykščių r.	Kavarsko	D3-2šv-up	IIb ¹
Anykščių r.	Troškūnų	D3-2šv-up	IIb ¹
Biržų mst.	Biržų	D3-2šv-up	IIb ¹
Biržų mst.	Astravo	D3-2šv-up	IIa ¹
Biržų r.	Nemunėlio Radviliškio	D3-2šv-up	IIb ¹
Biržų r.	Vabalninko	D3kp-s	IIb ¹
Druskininkų mst.	Druskininkų II	K2	IIb ²
Druskininkų sav.	Leipalingio	Q(agIII)	IIb ¹
Elektrėnų mst.	Elektrėnų I	Q	IIb ¹
Elektrėnų mst.	Elektrėnų II	Q	IIb ¹
Ignalinos mst.	Ignalinos	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Ignalinos r.	Didžiasalio	Q	IIb ¹
Ignalinos r.	Dūkšto	Q(agIIIgr-vr, agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Ignalinos r.	Vidiškių	Q(agII-I), D3-2šv-up	IIb ¹
Ignalinos r., Visagino mst.	Atominės elektrinės	D3-2šv-up	IIb ¹
Jonavos r., Pabartonių k.	Pabartonių	P2	IIb ²
Jonavos r.	Dumšių	D3-2šv-up	IIa ¹
Jonavos r.	Ruklos	D3-2šv-up	IIa ¹
Jonavos r.	Upninkų	D3-2šv-up	IIa ¹
Joniškio mst.	Joniškio	D3-2šv-up	IIa ¹
Joniškio r.	Gasčiūnų	D3fm	IIa ¹
Joniškio r.	Gataučių	D3fm	IIa ¹
Joniškio r.	Satkūnų	D3st	IIa ¹
Joniškio r.	Skaistgirio	D3fm	IIa ¹
Joniškio r.	Žagarės	D3fm	IIa ¹
Jurbarko r.	Klausučių	K2-1	IIa ¹
Jurbarko r.	Seredžiaus	J3cl	IIa ¹
Jurbarko r.	Smalininkų	Q(agIIIbl-gr)	IIa ¹
Jurbarko r.	Veliuonos	K2-1	IIa ¹
Jurbarko r., Kalnėnų k.	Jurbarko	Q(aIV, agIIIb1)	IIIb ¹
Kaišiadorių mst.	Kaišiadorių	P2	IIa ¹

Kaišiadorių r.	Gudienos	Q(agIIIbl-gr), D3-2šv-up	IIa ¹
Kaišiadorių r.	Kruonio	Q(agIIIbl-gr)	IIa ¹
Kaišiadorių r.	Pravieniškių	Q (grunt.)	IIIa
Kaišiadorių r.	Rumšiškių	Q(agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Kauno mst.	Kleboniščio	Q(aIV)	IIIb ¹
Kauno mst.	Petrašiūnų	Q	IIIb ¹
Kauno mst.	Vičiūnų	Q(aIV)	IIIb ¹
Kauno mst.	Eigulių	Q(aIV)	IIIb ²
Kauno mst.	Vaišvydavos	K2-1	IIa ¹
Kauno r.	Babtų	Q(agIII)	IIb ¹
Kauno r.	Ežerėlio	Q	IIa ¹
Kauno r.	Garliavos	Q(agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Kauno r.	Karmėlavos	Q(agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Kauno r.	Neveronių	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ¹
Kauno r.	Raudondvario	Q(aIV, agIIIb1-gr)	IIIb ¹
Kauno r.	Vilkijos	Q(agIdn-dz)	IIa ¹
Kazlų Rūdos mst.	Kazlų Rūdos	K2	IIa ¹
Kėdainių mst.	Kėdainių I (Smilgos)	D3kp-s, D3-2šv-up	IIa ¹
Kėdainių mst.	Kėdainių II	D3-2šv-up	IIa ¹
Kėdainių r.	Vilainių	D3-2šv-up	IIa ¹
Kėdainių r.	Labūnavos	D3kp-s	IIa ¹
Kėdainių r.	Akademijos	D3-2šv-up	IIa ¹
Kėdainių r.	Josvainių	D3s-kp	IIa ¹
Kėdainių r.	Lančiūnavos	D3-2šv-up	IIa ¹
Kelmės mst.	Kelmės	P2, D3fm, D3st	I
Kelmės r.	Tytuvėnų	D3st	I
Kelmės r.	Užvenčio	P2, D3st	I
Klaipėdos mst.	Klaipėdos I	P2	I
Klaipėdos mst.	Klaipėdos II	P2	I
Klaipėdos mst.	Klaipėdos III	Q(mIV)	IIIb ²
Klaipėdos r.	Endriejavo	J3cl	IIa ¹
Klaipėdos r.	Agluonėnų	K2	IIa ¹
Klaipėdos r.	Drevenos	J3cl	IIa ¹
Klaipėdos r.	Kretingalės	P2	I
Klaipėdos r.	Veiviržėnų	J3cl	IIa ¹
Klaipėdos r.	Vėžaičių	J3cl	IIa ¹
Klaipėdos r.	Priekulės	K2-1	IIa ¹
Klaipėdos r.	Gargždų	J3cl	IIa ¹
Kretingos mst.	Kretingos	P2, D3fm	I
Kretingos r.	Kartenos	Q	IIa ¹
Kretingos r.	Kartenos	P2, D3fm	I
Kretingos r.	Kūlupėnų	P2, D3fm	I
Kretingos r.	Salantų	P2	I
Kretingos r.	Šventosios	D3fm	I
Kretingos r.	Vidmantų	Q	IIa ¹
Kupiškio mst.	Kupiškio	D3kp-s, D3-2šv-up	IIa ¹
Lazdijų mst.	Lazdijų	P	IIb ¹
Lazdijų r.	Seirijų	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Lazdijų r.	Veisiejų	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Marijampolės mst.	Marijampolės I	K2	IIa ¹
Marijampolės r.	Antanavo	Q(agIII), K2	IIa ¹
Marijampolės r.	Kalvarijos	K2	IIb ¹
Marijampolės r.	Liudvinavo	K2	IIa ¹
Marijampolės r.	Sasnavos	Q(agIIIbl-gr, agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Mažeikių mst.	Mažeikių I	D3fm	IIa ¹
Mažeikių r.	Viekšnių	D3fm	IIa ¹
Mažeikių r.	AB „Mažeikių nafta“	D3fm	IIa ¹
Mažeikių r.	Sedos	P2	I

Mažeikių r., Pumpurų k.	Mažeikių II	D3fm	IIa ¹
Molėtų mst.	Molėtų	Q(agII-Ižm-dn), D3-2šv-up	IIb ¹
Molėtų r.	Dubingių	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Neringos mst.	Juodkrantės	Q(vIV-mIV)	IIIa
Neringos mst.	Nidos	Q(vIV-mIV)	IIIb ¹
Pakruojo mst.	Pakruojo	D3st, D3šv-up	IIa ¹
Pakruojo r.	Linkuvos	D3šv-up	IIa ¹
Palangos mst.	Palangos I	D3fm	I
Palangos mst.	Palangos II	P2, D3fm	I
Palangos mst.	Palangos III	D3fm	I
Panevėžio mst.	Panevėžio I	D3-2šv-up	IIa ¹
Panevėžio r.	Krekenavos	D3-2šv-up	IIa ¹
Panevėžio r.	Upytės	D3-2šv-up	IIa ¹
Panevėžio r.	Naujamiesčio	D3-2šv-up	IIa ¹
Panevėžio r.	Ramygalos	D3-2šv-up	IIa ¹
Panevėžio r., Karsakiškio k.	Panevėžio II	D3-2šv-up	IIa ¹
Pasvalio r.	Pušaloto	D3-2šv-up	IIa ¹
Pasvalio r.	Joniškėlio	D3-2šv-up	IIa ¹
Plungės mst.	Plungės	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Plungės r.	Aleksandravo	P2	I
Plungės r.	Rietavo	Q(agIIIbl, agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Prienų mst.	Prienų	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ¹
Prienų r.	Veiverių	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Prienų r.	Jiezno	Q(agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Prienų r.	Stakliškių	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ¹
Prienų r., Nemajūnų k.	Birštono II	Q(aIV, agIII-IIvr-žm, agII-Ižm-dn)	IIIb ¹
Radviliškio mst.	Radviliškio	D3st	IIb ¹
Radviliškio r.	Aukštelkų	D3st	IIb ¹
Radviliškio r.	Baisogalos	P2, D3st	IIb ¹
Radviliškio r.	Kutiškių	P2	IIb ¹
Radviliškio r.	Šeduvos	D3st	IIb ¹
Raseinių r.	Ariogalos	D3st	IIb ¹
Raseinių r.	Ariogalos	Q(aIV)	IIIa
Raseinių r.	Betygalos	D3st	IIb ¹
Raseinių r.	Girkalnio	Q	IIa ¹
Raseinių r.	Šiluvos	P2	IIb ¹
Raseinių r.	Raseinių	Q(aIV)	IIIb ¹
Raseinių r.	Raseinių	J3cl	IIa ¹
Rokiškio mst.	Rokiškio	D3-2šv-up	IIb ¹
Rokiškio r.	Obelių	D3-2šv-up	IIb ¹
Skuodo mst.	Skuodo	P2, D3fm	I
Skuodo r.	Barstyčių	P2	I
Skuodo r.	Ylakių	P2	I
Skuodo r.	Vindeikių	P2	I
Skuodo r.	Mosėdžio	P2	I
Šakių mst.	Šakių	K2-1	IIa ¹
Šakių r.	Griškabūdžio	Q(agIII-IIvr-žm)	IIa ¹
Šakių r.	Kudirkos Naumiesčio	K2	IIa ¹
Šakių r.	Gelgaudiškio, Skaistakio	Q(grunt.)	IIIa
Šakių r.	Kidulių	K2-1	IIa ¹
Šakių r.	Lukšių	K2-1	IIa ¹
Šalčininkų mst.	Šalčininkų	Q(agIdn-dz), P2,	IIb ¹
Šalčininkų r.	Jašiūnų	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Šalčininkų r.	Eišiškių	Q(agIIIgr-vr)	IIb ¹
Šiaulių mst.	Šiaulių II (Birutės)	D3st, P2	IIa ¹
Šiaulių mst.	Šiaulių I (Lepšių)	D3st	IIb ¹

Šiaulių mst., Rėkyva	Šiaulių III	P2	Ib ¹
Šiaulių r.	Kuršėnų I	P2	I
Šiaulių r., Bubių k.	Šiaulių IV	D3st	I
Šilalės mst.	Šilalės I	Q(agIIIgr-vr)	Ib ¹
Šilalės mst.	Šilalės II	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Šilalės r.	Kvėdarnos	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Šilalės r.	Pajūralio	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Šilutės mst.	Šilutės	K2	Ia ¹
Šilutės r.	Juknaičių	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Kintų	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Pagėgių	K2	Ia ¹
Šilutės r.	Ramučių	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Rusnės	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Saugų	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Švėkšnos	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Usėnų	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Vilkyškių	K2-	Ia ¹
Šilutės r.	Natkiškių	K2-	Ia ¹
Širvintų mst.	Širvintų I	Q(agIIIgr-vr, agII-Ižm-dn)	Ib ¹
Širvintų r., Kalnalaukio k.	Širvintų II	D3-2šv-up	Ib ¹
Švenčionių r.	Švenčionėlių	Q(agIII-IIvr-žm, agII-Ižm-dn)	Ib ¹
Švenčionių mst.	Švenčionių	Q(agIIIgr-vr, agII-Ižm-dn)	Ib ¹
Tauragės mst.	Tauragės	Q(agIII-IIvr-žm)	Ia ²
Tauragės r.	Skaudvilės	Q	Ia ¹
Tauragės r.	Skaudvilės	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Tauragės r.	Taurų	K1	Ia ¹
Tauragės r.	Žygaičių	K1	Ia ¹
Telšių mst.	Telšių I	Q(agIII gr-vr)	Ib ¹
Telšių mst.	Telšių I	P2	I
Telšių r.	Žarėnų	Q(agIIIgr-vr)	Ib ¹
Telšių r.	Viešvėnų	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Telšių r.	Varnių	Q(agII-Ižm-dn)	Ib ¹
Telšių r., Kungių k.	Telšių II	Q(agIII gr-vr)	Ib ¹
Trakų mst.	Trakų	Q(agII-Ižm-dn)	Ib ²
Trakų r.	Paluknio	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Trakų r.	Aukštadvario	Q(agIII)	Ib ¹
Trakų r.	Lentvario	Q(agIII-IIvr-žm (grunt.))	Ia
Trakų r., Krivašiūnų k.	Vievio I	Q(agII-Ižm-dn), D3-2šv-up	Ib ¹
Ukmergės mst.	Ukmergės	Q(agII-Ižm-dn)	Ib ¹
Utenos r.	Sudeikių	D3-2šv-up	Ib ¹
Utenos r.	Tauragnų	Q(agIII-IIvr-žm, agI dn-dz)	Ib ¹
Utenos r., Kaliekių k.	Utenos	D3-2šv-up	Ib ¹
Varėnos mst.	Varėnos I	Q(agIIIbl-gr)	Ia
Varėnos r.	Matuizų	Q(agIII)	Ia
Varėnos r.	Merkinės	Q(agIII)	Ib ¹
Varėnos r., Latežerio k.	Druskininkų III	Q(agIII-IIvr-žm)	Ib ¹
Vilkaviškio mst.	Vilkaviškio I	K2	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Bartninkų	Q(agIII-IIvr-žm)	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Šeimenos	K2	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Keturvalakių	K2	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Klausučių	K2	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Pajevonio	Q(agII-Ižm-dn)	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Pilviškių	K2	Ia ¹
Vilkaviškio r.	Vištyčio	Q(agIII)	Ia ¹

Vilkaviškio r.	Kybartų	K2	IIa ¹
Vilkaviškio r.	Kybartų	Q(agIII-IIvr-žm), K2	IIa ¹
Vilkaviškio r.	Virbalio	K2	IIa ¹
Vilkaviškio r., Gižų k.	Marijampolės II	K2	IIa ¹
Vilkaviškio r., Vaičlaukio k.	Vilkaviškio II	K2	IIa ¹
Vilniaus mst.	Grigiškių	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst.	Salininkų	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus mst.	Trakų Vokės	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst.	Puškorių	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst, Aukštieji Paneriai	Vilniaus XVI	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus mst, Bukčiai	Vilniaus X	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Jankišės	Vilniaus XI	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus mst, Naujoji Vilnia	Vilniaus XIII	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst, Pagiriai	Vilniaus XX	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst, Sereikiškės	Vilniaus I	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst, Smėlynė	Vilniaus XII	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Trinapolis	Vilniaus VIII	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Tuputiškės	Vilniaus II	Q(agII-Ižm-dn)	IIa ²
Vilniaus mst, Turniškės	Vilniaus IX	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus mst, Verkiai	Vilniaus XV	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Vingis	Vilniaus VI	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Žemieji Paneriai	Vilniaus VII	Q(agII-Ižm-dn)	IIa
Vilniaus r.	Avižienių	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus r.	Maišiagalos	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus r.	Nemėžio	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus r.	Riešės	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus r.	Nemenčinės	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ¹
Vilniaus r.	Vaičiūnų	Q(agIIIgr-vr)	IIb ¹
Vilniaus r., Nemenčinės mstl.	Vilniaus XVIII	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus r., Karveliškų k.	Vilniaus XIX	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus mst, Pečiukai	Vilniaus XVII	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Vilniaus r., Virių k.	Vilniaus XIV	Q(agII-Ižm-dn)	IIb ²
Zarasų r.	Avilių	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Dusetų	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Kumpuolių	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Magučių	Q(agIII-IIvr-žm)	IIb ¹
Zarasų r.	Salako	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Saulių	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Šniukštų	D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Štadvilių	Q(agIII), D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r.	Užtiltės	Q, D3-2šv-up	IIb ¹
Zarasų r., Dimitriškų k.	Zarasų	D3-2šv-up	IIb ¹
Mineralinio ir natūralaus mineralinio vandens vandenvietės			
Alytaus r.	Nemunaitis	P2	1
Anykščių mst.	Šilelis	D1	I
Birštono mst.	Birštono senoji gydykla	Q(agIII-II vr-žm)	IIb ²
Birštono mst.	Birštono senoji gydykla	T1	I
Birštono mst.	Birštono senoji gydykla	K2cm+Kl	IIa ²
Birštono mst.	Birštono eksper. gydykla	K2cm+Kl	IIa ²
Birštono mst.	Birštono eksper. gydykla	T1	I

Birštono mst.	Birštono naujoji gydykla	K2	I b ²
Birštono mst.	Birštono naujoji gydykla	K2cm+Kl	I a ²
Birštono mst.	Birštono naujoji gydykla	Cm1	I
Birštono mst.	Versmė	T1	I
Birštono mst.	Išpilstymo cechas	Q (agII-I žm-dn)	I b ²
Biržų mst.	Biržai	D2pr+Dl	I
Biržų r.	Likėnų gydykla	D2pr+Dl	I
Biržų r.	Likėnų gydykla	Cm1	I
Druskininkų mst.	Druskininkų gydykla	Q(aIV, agIII-II vr-žm)	III b ¹
Druskininkų mst.	Druskininkų gydykla	K2	I b ²
Druskininkų mst.	Druskininkų gydykla	K2cm+Kl	I a ²
Druskininkų mst.	Eglė	T1	I
Druskininkų mst.	Hermis	K2	I b ²
Druskininkų mst.	Druskininkų gydykla	T1	I
Druskininkų mst.	Rasa	K2	I b ²
Kauno mst.	Šiluminiai tinklai	Cm1	I
Kauno r. sav., Lapės	Elite	K1	I a ²
Marijampolės r.	Antanas	K2	I a ¹
Mažeikių mst.	Mažeikių lokys	D2pr+Dl	I
Palangos mst.	Palangos gydykla	D3t-kp-s	I
Palangos mst.	Palangos gydykla	D3šv	I
Palangos mst.	Palangos gydykla	D2up	I
Palangos mst.	Basanavičiaus g.	D3kr-st	I
Panevėžio r.	Berčiūnai	Cm1	I
Prienų r.	Stakliškės	P2	I
Radviliškio r.	Alksniupiai	D1	I
Rokiškio mst.	Rokiškis	D2pr+Dl	I
Šiaulių mst.	Gubernija	D2pr+Dl	I
Telšių mst.	Tichė	D3-2šv-up	I
Trakų r.	Abromiškės	S2	I
Trakų r.	Abromiškės	Cm1	I
Varėnos r., Palkabalis	Neptūnas	agIIIgr-vr	I b ¹
Varėnos r., Palkabalis	Varėnos miško šaltinis	K2t	I b ¹
Varėnos mst.	Varėna	Cml+PR3V	I
Vilniaus mst.	Aukštieji Paneriai	Cm1	I
Vilniaus mst.	Aukštieji Paneriai	PR3V	I
Vilniaus mst.	Antakalnis	PR1	I
Vilniaus mst.	Liepkalnis	Cm1	I
Vilniaus r., Kabiškės	Rytas	agIII-II vr-žm	I b ¹
Vilniaus r., Parudaminys	Richy	agIII-II vr-žm	I b ¹